

معرفی رقم

Cultivar Release

میهن، رقم جدید گندم نان برای شرایط آبیاری معمول و تنش خشکی پس از مرحله گلدهی در مناطق سرد ایران

Mihan, A New Bread Wheat Cultivar for Irrigated and Post-Anthesis Drought Stress Conditions in Cold Regions of Iran

پدیدآورندگان: امیر یزدان سپاس، عظیم اکبری، امیر قلی سنجری، محمد رضایی، مهرداد چایچی، تقی بابایی، غلامرضا امین زاده، احمد زارع فیض آبادی، مسعود عزت‌احمدی، شهناز عاشوری، توحید نجفی میرک، مسعود قدسی، رامین سلطانی، میرسعید عابدی اسکوئی، محمود ناظری، سیدعلیرضا رضوی، پرویز صالحی، سیدکریم حسینی‌بای، فرزاد افشاری، صفرعلی صفوی و بهروز پیرایش‌فر

تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۱/۲۳ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۰/۳/۱۹

همچنین مقاومت به بیماری زنگ زرد انتخاب شد. لاین C-84-8 در آزمایش مقایسه عملکرد مقدماتی سراسری اقلیم سرد (PRWYT-C82) سال زراعی ۸۳-۱۳۸۲ با میانگین عملکرد ۸۱۶۰ کیلوگرم در هکتار نسبت به ارقام شاهد شهریار، زرین و الوند به ترتیب با عملکرد ۷۳۱۷، ۶۷۳۳ و ۶۶۱۰ کیلوگرم در هکتار برتری نشان داد. در آزمایش مقایسه عملکرد پیشرفته سراسری اقلیم سرد (ARWYT-C83) که در سال زراعی ۸۴-۱۳۸۳ اجرا شد، این لاین با میانگین عملکرد ۷۰۶۳ کیلوگرم در هکتار در مقایسه با ۶۷۵۷ کیلوگرم در هکتار عملکرد رقم شاهد شهریار به آزمایش سازگاری لاین‌های امیدبخش (ERWYT-C84) که در سال‌های

لاین C-84-8 با شجره Bkt/90-Zhong87 در سال زراعی ۷۵-۱۳۷۴ از دورگ گیری بین رقم برکت و رقم چینی 90-Zhong87 در کرج ایجاد شد. در سال زراعی ۷۶-۱۳۷۵ بذر F₁ آن در کرج کاشته و مورد بررسی قرار گرفت. در سال‌های زراعی ۸۱-۱۳۷۶ در آزمایش نسل‌های در حال تفکیک F₂ تا F₆ در اردبیل مورد ارزیابی قرار گرفت. این لاین در سال زراعی ۸۲-۱۳۸۱ وارد آزمایش مقایسه عملکرد مقدماتی ایستگاهی اردبیل شد، و با توجه به عملکرد دانه مطلوب (۷۳۲۰ کیلوگرم در هکتار) در مقایسه با عملکرد ارقام شاهد شهریار و گاسپارد (به ترتیب با ۷۰۰۰ و ۶۱۴۰ کیلوگرم در هکتار) و خصوصیات زراعی خوب و

تلفن: ۰۲۶۱-۶۷۰۲۹۸۱

نویسنده مسئول: a.yazdansepas@yahoo.com

میانگین عملکرد ۷۵۲۹ کیلوگرم در هکتار نسبت به ارقام سویسون و توس (به ترتیب با عملکردهای ۴۸۱۶ و ۶۸۷۶ کیلوگرم در هکتار)، در جلگه رخ با عملکرد ۸۷۰۰ کیلوگرم در هکتار نسبت به رقم گاسکوژن (۷۲۰۰ کیلوگرم در هکتار) و در همدان با عملکرد ۶۸۲۷ کیلوگرم در هکتار نسبت به رقم الوند (۵۷۸۱ کیلوگرم در هکتار) برتری محسوسی از خود نشان داد.

واکنش لاین C-84-8 طی سال‌های زراعی ۸۹-۱۳۸۳ نسبت به بیماری زنگ زرد بین ۰ تا 5MR گزارش شد در صورتی که واکنش رقم شهریار در این سال‌ها تا 90S بود. واکنش لاین C-84-8 نسبت به بیماری زنگ قهوه‌ای هم نیمه مقاوم تا حساس گزارش شد (Anonymous, 2004-2007a). این لاین دارای تیپ رشد زمستانه، رنگ دانه آن زرد کهربایی، میانگین وزن هزار دانه آن ۴۳ گرم، میانگین ارتفاع بوته آن ۸۴ سانتی‌متر، میانگین تعداد روز تا گلدهی و رسیدن آن (از ۱۱ دی) به ترتیب ۱۳۱ و ۱۷۵ روز و میانگین دوره پرشدن دانه آن ۴۴ روز است. از نظر کیفیت نانوائی، این لاین به طور متوسط با درصد پروتئین ۱۱، حجم رسوب زلنی ۲۷، سختی دانه ۵۱، درصد جذب آب آرد ۶۳، درصد گلوتن مرطوب ۲۶/۴ و حجم رسوب SDS برابر ۴۰ وضعیت خوبی را نشان داده و از نظر این شاخص‌های کیفیت نانوائی جزو گروه گندم‌های با کیفیت خوب و در حد

زراعی ۸۶-۱۳۸۴ در دوازده ایستگاه تحقیقاتی اقلیم سرد اجرا شد راه یافت (Anonymous, 2004-2007a). در این آزمایش هم با میانگین ۷۷۸۷ کیلوگرم در هکتار برتر از رقم شاهد شهریار با میانگین عملکرد ۷۰۶۴ کیلوگرم در هکتار قرار گرفت (جدول ۱). در آزمایش‌های سازگاری تنش خشکی پس از مرحله گلدهی (ERWYT-CD84) نیز که در سال‌های زراعی ۸۶-۱۳۸۴ در شش ایستگاه تحقیقاتی اجرا شد، این لاین با میانگین عملکرد ۵۹۶۷ کیلوگرم در هکتار بیشترین عملکرد را در مقایسه با رقم (۴۷۱۴ کیلوگرم در هکتار) و لاین‌های دیگر داشت (جدول ۱). در طرح‌های تحقیقاتی خاص، تحقیقی-تطبیقی و تحقیقی-ترویجی که در مناطق مختلف سرد کشور اجرا شدند، این لاین همواره برتر از ارقام شاهد بود. در پروژه تحقیقاتی با عنوان مطالعه ویژگی‌های اکو-فیزیولوژیک تحمل تنش خشکی در لاین‌های برتر امیدبخش گندم نان مناطق سرد و خشک که در ایستگاه طرق مشهد و در سال‌های زراعی ۸۹-۱۳۸۷ اجرا شد، در شرایط آبیاری کامل، قطع آبیاری از مرحله شیری دانه به بعد و قطع آبیاری از مرحله گرده‌افشانی به بعد به ترتیب با میانگین عملکرد ۹۷۱۴، ۷۶۶۸ و ۵۳۹۸ کیلوگرم در هکتار برتر از رقم پیشگام به ترتیب با میانگین عملکرد ۹۰۸۱، ۶۴۵۱ و ۴۴۸۹ کیلوگرم در هکتار قرار گرفت. در طرح‌های تحقیقی-ترویجی سال زراعی ۸۸-۱۳۸۷ در شهرستان قوچان با

جدول ۱- میانگین عملکرد دانه (کیلوگرم در هکتار) لاین C-84-8 (رقم میهن) در مقایسه با رقم شهریار (شاهد) در شرایط آبیاری معمول و تنش خشکی پس از مرحله گلدهی در ایستگاه‌های تحقیقاتی اقلیم سرد کشور در سال‌های زراعی ۸۶-۱۳۸۴

Table 1. Mean grain yield (kg ha⁻¹) of bread wheat line C-84-8 (cultivar Mihan) compared to the check cultivar Shahryar under normal irrigation and post-anthesis drought stress conditions in different locations in cold zone of Iran in 2005-07 cropping seasons

شرایط آزمایش Experiment condition	رقم Cultivar	کرج Karadj	قزوین Qazvin	زنجان Zanjan	اراک Arak	همدان Hamedan	مشهد Mashhad	جلگه رخ Jolgerokh	اقلید Eqlid	تبریز Tabriz	اردبیل Ardebil	میاندوآب Miandoab	خوی Khoy
آبیاری معمولی (Normal irrigation)	شهریار (شاهد) Shahryar (check)	8297	6306	6986	6449	7866	7376	8753	5286	6188	6400	6697	7238
	میهن Mihan (C-84-8)	8686	7028	8475	7633	9422	8082	8807	6156	6860	7289	6772	7760
تنش خشکی پس از مرحله گلدهی (post-anthesis drought stress)	شهریار (شاهد) Shahryar (check)	6653	-	-	4544	-	3954	5657	-	-	3296	4179	-
	میهن Mihan (C-84-8)	8190	-	-	6497	-	4960	6038	-	-	5199	4918	-

رقم شهریار ارزیابی شده است
(Anonymous, 2004-2007c).
گزارش معرفی لاین C-84-8 پس از بررسی
در کمیته فنی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه
نهال و بذر، در تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۴ در جلسه ۲۱
کمیته انتخاب و نامگذاری رقم سازمان
تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی تأیید و
نام میهن برای آن انتخاب شد.

References

- Anonymous 2004-2007a.** Annual Reports (Bread and Durum Wheat). Cereal Research Department, Seed and Plant Improvement Institute, Karaj, Iran (in Persian).
- Anonymous 2004-2007b.** Annual Reports on Cereal Diseases. Cereal Research Department, Seed and Plant Improvement Institute, Karaj, Iran (in Persian).
- Anonymous 2004-2007c.** Annual Reports on Cereal Chemistry and Technology. Cereal Research Department, Seed and Plant Improvement Institute, Karaj, Iran (in Persian).

آدرس: بخش تحقیقات غلات، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، صندوق پستی ۴۱۱۹-۳۱۵۸۵، کرج.

